

9. Συνήθη λάθη στο ερευνητικό δοκίμιο

Γραμματική-συντακτικό
Μορφοποίηση
Εκφορά του ακαδημαϊκού λόγου
Παράθεση βιβλιογραφίας

Βασίλης Παυλόπουλος
Τμήμα Ψυχολογίας ΕΚΠΑ
Αθήνα, 2021

Συνήθη γραμματικά και συντακτικά λάθη

(βλ.

)

- Η χρήση των σημείων στίξης, ιδιαιτέρως του κόμματος (δεν χωρίζουμε με κόμμα τους κύριους όρους μιας πρότασης, ακόμα κι αν αυτοί είναι δευτερεύουσες προτάσεις).
- Η χρήση των εισαγωγικών: Μόνο σε περίπτωση αυτούσιας μεταφοράς δάνειου κειμένου.
- Η χρήση του κενού διαστήματος: μόνο ένα κενό διάστημα ανάμεσα στις λέξεις, ποτέ κενό διάστημα πριν από σημεία στίξης!
- Η (κατά)χρηση των κεφαλαίων: μόνο σε κύρια ονόματα ή σε αρκτικόλεξα.

Συνήθη λάθη μορφοποίησης

- Ασυνεπείς ρυθμίσεις παραγράφου: το διάστιχο πρέπει να είναι διπλό σε ολόκληρο το δοκίμιο (ενίοτε εξαιρούνται οι πίνακες) και πρέπει να χρησιμοποιείται πάντα εσοχή στην πρώτη γραμμή.
- Ασυνεπείς ρυθμίσεις επικεφαλίδων, πινάκων και σχημάτων: βλ. προδιαγραφές APA και Οδηγό Συγγραφής.
- Ακατάλληλη έμφαση του κειμένου: απαγορεύεται η χρήση έντονης γραμματοσειράς, επιτρέπεται η χρήση πλάγιας γραμματοσειράς με φειδώ (π.χ. για βασικούς όρους).
- ☞ Εξοικειωθείτε με τις ρυθμίσεις του επεξεργαστή κειμένου!

Συνήθη λάθη στην εκφορά του λόγου

- Ενεργητική vs. παθητική φωνή: Προσοχή στην πολιτισμική συμβατότητα.
- Υπερβολή χρήση του α' ενικού προσώπου (εναλλακτικά: α' πληθυντικό ή παθητική φωνή)
- Ακατάλληλη (υπερβολική ή ελλιπής) χρήση των συνδέσμων και των επιρρημάτων.
- Σεξιστική γλώσσα (βλ. Οδηγό Μη Σεξιστικής Γλώσσας).
- Μεροληπτική γλώσσα/ετικετοποίηση ατόμων ή ομάδων.
- Ακατάλληλη συναισθηματική φόρτιση του λόγου.

Συνήθη λάθη στην ακαδημαϊκή γραφή

- Περιορισμένη χρήση βιβλιογραφικών αναφορών και ο κίνδυνος της λογοκλοπής.
- Υπερβολική χρήση βιβλιογραφικών αναφορών, αυτούσια μεταφορά πηγών (πάλι ο κίνδυνος της λογοκλοπής!).
- Περιττό περιεχόμενο (σε επιχειρήματα, βιβλιογραφικές πηγές και έκφραση) και επαναλήψεις.
- Ελλιπές περιεχόμενο (σε σχέση με το υπό μελέτη θέμα).
- Πολύπλοκο περιεχόμενο (check: ένα point ανά παράγραφο).
- Αδύναμη ροή, ασύνδετα νοήματα-επιχειρήματα. Αντίδοτο: το περίγραμμα του δοκιμίου.

Συνήθη λάθη στην παράθεση της βιβλιογραφίας στο κείμενο

- Γενικός κανόνας: Αναγράφουμε το επώνυμο του συγγραφέα και το έτος δημοσίευσης.
- Δύο συγγραφείς: Αναγράφουμε τα ονόματά τους με το σύμβολο ‘&’ ανάμεσά τους, εάν πρόκειται για παρένθετη αναφορά. Αν η αναφορά ενσωματώνεται στη ροή του κειμένου, αναγράφουμε το ‘και’ ολογράφως.
- Περισσότεροι από δύο συγγραφείς: Αναγράφουμε το όνομα του πρώτου συγγραφέα συνοδευόμενο από την ένδειξη et al. (& συν. στα ελληνικά).

Συνήθη λάθη στον βιβλιογραφικό κατάλογο

- Ανορθόδοξη-ασυνεπής χρήση της πλάγιας γραμματοσειράς (italics): πρέπει να χρησιμοποιείται ανάλογα με το είδος της πηγής (άρθρο, αυτοτελής τόμος, κεφάλαιο, κλπ.).
- Ανορθόδοξη-ασυνεπής χρήση των σημείων στίξης (κόμμα, τελεία, παύλα, εισαγωγικά).
- Στοίχιση: Οι βιβλιογραφικές αναφορές έχουν μορφοποίηση παραγράφου με προεξοχή και διπλό διάστιχο.
- Αλφαβητική ταξινόμηση: συνεχής για ελληνόφωνες και αλλόφωνες πηγές με συγκεκριμένη σειρά.

Συνήθη λάθη στην παράθεση των στατιστικών αναλύσεων

- Δεν ακολουθούνται οι συμβάσεις για την παρουσίαση κάθε τύπου στατιστικής ανάλυσης.
- Ακατάλληλη χρήση κενού διαστήματος πριν από στατιστικά σύμβολα (π.χ. 35 % αντί 35%).
- Λανθασμένη μορφοποίηση πινάκων ή/και σχημάτων.
- Λανθασμένη διαμόρφωση των τίτλων σε πίνακες ή/και σχήματα.
- Απουσία διασύνδεσης πινάκων ή/και σχημάτων με το κείμενο των αποτελεσμάτων.

Συνήθη λάθη στην ερμηνεία των ευρημάτων

- Σύγχυση της αιτιότητας με την απλή (μη αιτιώδη) στατιστική συμμεταβολή: Η συνάφεια δεν είναι αιτιότητα!
- Σύγχυση της τυχαιότητας: το πραγματικά τυχαίο δείγμα (σ.σ. όλα τα μέλη ενός πληθυσμού έχουν ίσες πιθανότητες για να συμμετάσχουν στην έρευνα) δεν προκύπτει κατά τύχη!
- Σύγχυση των (αναπόφευκτων) περιορισμών μιας έρευνας με τις (μη αποδεκτές) αδυναμίες λόγω σφαλμάτων.
- Ελλιπής διασύνδεση των ευρημάτων με τη βιβλιογραφία.
- Διατύπωση προσωπικών θέσεων χωρίς τεκμηρίωση ή χωρίς ισχυρό εύλογο σκεπτικό.